

stejně výhodně, avšak při nejmenším zatížení cizích práv, býti provedeno přeložením trasy jeho na pozemky vlastníků jiných, mělo by to v zápětí, že by podnikatel všeužitečného elektrického díla již před zahájením projektu musil uvažovati a prozkoumati všechny možné alternativy, jež s hlediska technického provedení projektu jsou vůbec myslitelné — a to často na území myslitelně nejrozsáhlejším —, a musil by dotazem u majitelů všech pozemků, které by takto mohly přijíti v úvahu, zjišťovati, co proti eventuálnímu zatížení svých pozemků namítají, a teprve na základě takto sebraného materiálu by se musil rozhodnouti pro onu alternativu, u níž obtížení majitele pozemku je nejmenší. Takovéto šetření by však ještě bylo naprosto nespolehlivé zvláště proto, že není zákonného předpisu, jenž by majitelům pozemků ukládal povinnost podnikateli již v tomto stadiu všechny své námítky sdělovati, a sdělovati je zejména s tím účinkem, že by při eventuálním řízení konsensním již dalších námitek vznésti nesměli. Postup takový by však také znamenal nezměrné zatížení a zdržování podnikatele a byl by pro něj velmi riskantní, když by napřed musil sám odhadovati, které z možných zatížení většího počtu majitelů půdy je poměrně nejmenší. To vše by bylo ve zřejmém rozporu s předpisy elektr. zákona, jenž přece chtěl umožniti co nejhospodárnější a nejrychlejší provedení soustavné elektrisace. Tím méně lze ovšem zákonodárci imputovati úmysl, že by chtěl projektanta vystaviti nebezpečí, že bude nucen proboujovati si každou možnou alternativu zvláštní žádostí a zvláštním řízením.

Správnost argumentace právě uvedené nedá se vyvracetí poukazem na to, že podle ustanovení § 7 elektr. zákona dostává se všeužitečnému podniku výhod v tomto paragrafu uvedených, kde se strany jinak nedohodly. Z tohoto ustanovení nevyplývá nic jiného, než že všeužitečný podnik může dohodou získati také užívacích práv jiných, tedy ev. širších, než jaké zákon sám připouští. Také předpis § 5 vlád. nař. č. 612/1920 Sb. nařizující obligatorně předchozí jednání s vlastníky neb uživateli nemovitostí o užívání nemovitostí pro elektrické dílo vztahuje se jen na jednání s majiteli oněch pozemků, které si podnikatel ke zřízení projektovaného díla vybral, a má toto jednání míti zřejmě jen ten účel, aby případnou dohodou byla odstraněna nutnost úředního rozhodování, resp. aby podnikateli bylo umožněno již jednáním s majiteli postižených pozemků seznati, nemají-li proti projektu takové námítky, jež by uskutečnění jeho znemožňovaly.

Ze všech těchto úvah se tedy podává, že názor, na němž žal. úřad svoje rozhodnutí v tomto směru založil, odpovídá zákonu.

Č. 12.733.

Školství: * Učitelskému čekateli náleží podle ustanovení § 3 odst. 2 a 6 zákona č. 104/1926 Sb. adjutum v té výši, která odpovídá skupině, do níž spadá místo, kde učitelský čekatel právě vykonává učitelskou službu, byť i tam byl přidělen toliko na výpomoc po dobu časově omezenou za účelem substituce jiné osoby učitelské.

(Nález z 21. ledna 1937 č. 16.156/36.)

V ě c: Anna G. ve Valticích (adv. Dr. Bedřich Mautner z Prahy) proti rozh. min. škol. a nár. osvěty v Praze z 13. března 1934 o adjutu učitelké čekatelky.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: St-lka byla výnosem okr. škol. výboru v Mikulově z 31. srpna 1931 s dodatečným schválením zem. školní rady v Brně přidělena ve vlastnosti učitelké čekatelky na obecnou školu v Dol. Věstonicích a poukázáno jí adjutum podle skupiny míst »D«. Dalším výnosem téhož okr. škol. výboru z 31. srpna 1932 byla st-lka s dodatečným schválením zem. škol. rady přidělena od 1. září 1932 na dobu školního roku 1932/33 výpomocně službou na občanskou školu chlapeckou v Dol. Dunajovicích.

Výnosem zem. škol. rady z 21. listopadu 1932 byla st-lka s právní platností od 5. listopadu 1932 ustanovena definitivní učitelkou podle § 4 zákona č. 104/1926 Sb. a přiznáno jí služné 1. stupně s činovným skupiny míst »D«.

Podáním z 12. prosince 1932 na zem. škol. radu v Brně žádala st-lka, poukazujíc na to, že obec Dolní Věstonice je zařazena do skupiny míst »D«, obec Dol. Dunajovice však do skupiny míst »C«, aby jí byl doplacen za měsíce září, říjen a listopad 1932 rozdíl mezi adjutem skupiny míst »D« a skupiny míst »C«. Této žádosti zem. škol. rada v Brně výměrem z 8. února 1933 nevyhověla, poněvadž st-lka byla přidělena občanské škole chlapecké v Dol. Dunajovicích na dobu časově omezenou do 30. června 1933 a má proto ve smyslu ustanovení § 8 zákona č. 104/1926 Sb., jakož i čl. 29 prov. předpisu min. škol. a nár. osvěty ze 4. listopadu 1927 č. 123.439/I-3 nárok na dosavadní adjutum, tedy na adjutum podle skupiny míst »D«.

Odvolání podané st-lkou žal. úřad nař. výnosem zamítl.

O stížnosti podané na toto rozhodnutí nss uvážil:

V daném případě žádala st-lka, aby jí bylo po dobu, po kterou působila na občanské škole v Dol. Dunajovicích jako učitelká čekatelka až do jmenování definitivní učitelkou, přiznáno adjutum ve výši stanovené pro skupinu míst »C«, protože Dol. Dunajovice jsou zařazeny do této skupiny míst. Toto žádání zamítl žal. úřad v podstatě z toho důvodu, že st-lka byla na školu v Dol. Dunajovicích přidělena toliko výpomocně na dobu časově omezenou, a že jí proto náleží adjutum podle skupiny míst »D«, do níž náleží obec Dolní Věstonice, kam st-lka byla jako učitelká čekatelka přidělena bez časového omezení. Stížnost pokládá názor ten za nesprávný a snaží se, poukazujíc na zvláštní povahu služebního poměru učitelského čekatela, dovoditi, že je výši jeho adjuta vyměřiti zřetelem na předpis § 8 zákona č. 104/1926 Sb. ve spojení s § 12 plat. zákona č. 103/1926 Sb. podle místa, kde právě učitelský čekatel působí. Tomuto stanovisku stížnosti nss přisvědčil.

Právní předpis, podle něhož je posouditi spornou otázku, přísluší-li st-lce za dobu jejího působení na občanské škole v Dol. Dunajovicích

adjutum podle skupiny míst »C« nebo »D«, jest obsažen v § 3 odst. 6 učitel. zákona, který zní: »Částky adjuta a odměn stanovené v předchozích odstavcích platí pro skupinu míst A (§ 8); ve skupině míst B činí adjutum částku o 4%, ve skupině míst C částku o 8% a ve skupině míst D částku o 12% menší.« V § 8, na který se tu poukazuje, se v odst. 1 stanoví, že činovné se vyměří podle skupin míst A, B, C, D stanovených pro výměru činovného státních učitelů (§ 76 plat. zákona), načež se uvádějí sazby činovného pro jednotlivé skupiny míst. Poněvadž však pro učitelské čekatele, kterým náleží toliko adjutum ve výměrách, stanovených v § 3 učit. zákona, sazby činovného v § 8 leg. cit. uvedené nemohou vůbec přicházeti v úvahu, nutno souditi, že poukaz předpisu § 3 odst. 6 učit. zákona na ustanovení § 8 téhož zákona má toliko ten smysl, že je roztržidění míst na skupiny A—D použití i při odstupňování adjuta. Správnost tohoto výkladu vyplývá dále z toho, že § 3 zákona č. 104/1926 Sb. obsahuje ve svém 7. odstavci předpis stejného obsahu, jako je v odst. 2 § 8, totiž, že ustanovení § 12 odst. 8 plat. zákona č. 103/1926 Sb. platí obdobně, takže by poukaz 6. odst. § 3 na § 8 zákona č. 104/1926 Sb. i v tomto směru byl zbytečný. O zmíněném roztržidění míst na skupiny míst A—D podávají podrobnější ustanovení odst. 5 až 7 § 12 plat. zákona, na který se odkazuje v § 76 plat. zákona, citovaném v § 8 odst. 1 učit. zákona. Nelze proto po názoru soudu spatřovati ve zmíněném odkazu odst. 6 § 3 učit. zákona na § 8 zákona toho projev vůle zákonodárce, že pro určení výše adjuta učitelského čekatele jsou směrodatná i ta ustanovení § 12 plat. zákona o činovném, která se netýkají roztržidění míst na skupiny A—D a výjimečného přiznání činovného skupiny míst »C« podle odst. 8 § 12 plat. zákona, tedy zejména také ustanovení odst. 1 uvedeného § 12 plat. zákona o tom, že se činovné vyměřuje podle obce, ve které je trvalé působiště úřednikovo (učitelovo). Ustanovení to by také k právní úpravě služebního poměru učitelského čekatele ani vhodně nepřiléhalo, kdyžtž podle ustanovení § 2 odst. 1 učit. zákona učitelský čekatel zastává každé služební místo toliko dočasně (t. j. zpravidla do té doby, než ono místo jest obsazeno definitivně za současného uvolnění jiného systemisovaného místa učitelského, na něž učitelský čekatel je pak přikázán), bez rozdílu, zda v dekretu, jímž byl na požitkově volné systemisované místo učitelské přidělen, bylo obsazeno nějaké časové omezení tohoto přidělení nebo stalo-li se přidělení to bez časového omezení.

Z těchto úvah plyne pro sporný případ, že okolnosti, že st-lka jako učitelská čekatelka byla na služební místo v Dol. Věstonicích přidělena bez časového omezení, nelze přiznati právní relevanci, stejně jako okolnosti, byla-li st-lka na občanskou školu v Dol. Dunajovicích přidělena toliko výpomocně s časovým omezením za účelem substituce jiné osoby učitelské. Zásadně dlužno vycházeti z toho, že se výše adjuta učitelského čekatele řídí podle onoho místa, kde učitelský čekatel skutečně vykonává službu, leč by pozitivním předpisem bylo stanoveno, že pro určení výše adjuta je rozhodnou skutečnost jiná — takového předpisu však, jak dovozeno, v učitelském zákoně, pokud jde o učitelské čekatele, není. Opak nelze dovoditi ani z ustanovení čl. 29 výnosu min. škol. a nár. osvěty z 4. listopadu 1927 č. 123.439/I, Věst. č. 118/27, ježto

ustanovení to jako předpis pouhého výnosu ministerského nemůže měnit svým obsahem zákon.

Z těchto úvah dospěl nss k závěru, že stanovisko žal. úřadu nemá oporu v zákoně.

Č. 12.734.

Školství: I. Rozhodnutí min. škol. a nár. osvěty, jímž se podle § 15 zák. čl. XL:1913 poskytuje vydržovateli opatrovny doplnění na požitky opatrovatelky ve výši zajištěné zákonem, upravuje výlučně poměr mezi vydržovatelem opatrovny a státní správou. — II. O nárocích opatrovatelek vůči vydržovateli opatrovny rozhoduje podle § 21 zák. čl. XL:1913 a vlád. nař. č. 96/1928 Sb. v první stolici okr. úřad.

(Nález z 21. ledna 1937 č. 10.195/37.)

V ě c: Helena F. v Šamorínu proti rozh. referátu min. škol. a nár. osvěty v Bratislavě z 28. ledna 1933 o služebních požitcích.

V ý r o k: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: Podle vokátoru, který je st-lkou 30. září 1932 podepsán, zvolil dozorčí výbor obec. dětské opatrovny v Šamoríně st-lku za dětskou opatrovatelku. Ve vokátoru jest uvedeno, že st-lce budou poskytovány tyto důchody: od obce roční plat v hotovosti 600 Kč, jeden sáh měkkého dřeva a 15 q uhlí, dále naturální byt, jakož i zákonitá státní podpora, zabezpečená podle nař. min. kultu č. 100.307/1905. Dozorčí výbor obec. dětské opatrovny v Šamoríně se domáhal u škol. inspektora II. v Bratislavě, aby volba st-lky jako opatrovatelky byla potvrzena a byly poukázány státní požitky. Nař. rozhodnutím referátu min. škol. a nár. osvěty v Bratislavě, adresovaným také na st-lku, bylo vysloveno, že žádosti předsedy dozorčího výboru dětské opatrovny v Šamoríně z 2. prosince 1932 se vyhovuje a st-lce se poukazují po srážce kolkového poplatku tyto požitky: Na základě uher. zákonů (na doplnění míst. příspěvků na plat zabezpečených starou důchodkovou zápisnicí v částce ročních 684 Kč) ročně 1.100 Kč, jednak plat doplňující státní podpora 416 Kč, jednak válečná podpora až do dalšího opatření 1.080 Kč. Současně učiněno bylo opatření, aby st-lce při výplatě služebních požitků strženo bylo ve prospěch krajinského učitelského pensijního ústavu z pensijního nároku 1.100 Kč pod titulem 5% vstupného jednou pro vždy 55 Kč a pod titulem 2% příspěvků z částky 1.100 Kč ročně 22 Kč. St-lka byla konečně vyrozuměna, že do pensijního fondu byla přijata 1. října 1932, t. j. počátkem svého služebního poměru.

Nss uvažoval o stížnosti podané na toto rozhodnutí takto:

St-lka jest opatrovatelkou na obec. opatrovně v Šamoríně. Vztahuje se tudíž na její služební poměr zák. čl. XL:1913, podle jehož § 1 jsou opatrovatelky na komunálních a církevních opatrovnách veřejnými úředníky, jejichž požitky zákonem stanovené jsou administrativně zajištěny. Požitky opatrovatelek, jež podle dalších ustanovení zák. čl. XL:1913 skládají se jednak z určitých peněžních částek, jednak z výhod poskyto-